

טעם מחצית השקל כי תכלית האדם שנברא בחומר וצורה שהם שני הפכיים החומר-הגוף והצורה-הנשמה וכמו שבפרטות אין לנשמה להתגאות על הגוף ואין לגוף להתגאות על הצורה-הנשמה כי בהפרד הנשמה מהגוף אז נשאר הגוף סרוח באופן שהם צריכים זה לזה. א"כ כל אחד הוא מחצית ועם שניהם יחד ממחומר והצורה בין בכלל ובין בפרט נעשה אדם שלם. ואז היצה"ר נעשה יצר טוב. כמ"ש האלשיך ומצאת את לבבו נאמן לפניך שהיה היצה"ר גם כן נאמן. (תולדות יעקב יוסף)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הראש זיע"א ארצא שביע של פסח קס"ו ה'תק"ס ע"א.

426
1

א

שהקב"ה אמר לו "לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך", וגם כאן הוא עוד לא בא אל המנוחה ואל הנחלה. כל כך הרבה שנים הוא היה צריך לחכות עד שהגיע לשלימות שלו. ומהי השלימות הזו? לא בדרגות גבוהות, אלא בדרגות הכי נמוכות - ואנכי עפר ואפר!

כמו כן, כאשר היהודים יצאו ממצרים הם היו במצב של אתערותא דלעילא, והיו במדרגה מאד גבוהה. היה להם בית הים, והם ראו את השונאים שלהם מונחים פגרים מתים. לא היה להם שום מכאובים, ולא היה חסר להם כלום, אפילו הבגדים שלהם הדיפו ריח טוב. בדרך העולם אדם שלא מחליף את הבגדים נודף ממנו ריח לא טוב, אולם מהבגדים שלהם עלה ריח בשמים הכי טובים. לאור זה הם חשבו שהרבש"ע יתן להם מיד את כל צרכיהם, אלו הדברים שאדם זקוק להם. הלא הרבש"ע רוצה לתת כי הוא הרי "טוב ומיטיב לרעים ולטובים", לכן חשבו שיקבלו הכל תיכף ומיד. אולם "לא מחשבותי מחשבותיכם". הוא רצה להביא אותם לכך שאת מה שהם רוצים לקבל לא יקבלו מתוך שלווה ושמחה, רק מתוך עינויים, ואחרי דרך ארוכה. כי כל אדם צריך לזכך את עצמו כדי שיכיר את הבחינה שלו, כדוד המלך שהגיע לשלימות במה שאמר "ואנכי תולעת ולא איש חרפת אדם ובזוי עם".

גם משה רבינו שהוציא את בני ישראל ממצרים היה צריך לעבור הרבה סבל עד שהגיע למדרגה שלו. הוא ברח על נפשו מפרעה, וחיילי פרעה כבר הניפו את החרב

כשבני ישראל יצאו ממצרים הם יכלו לבוא לארץ ישראל דרך שלושת ימים, תחת זאת הוליד אותם הקב"ה דרך המדבר, שם הסתובבו ארבעים שנה ובסוף לא נכנסו לארץ ישראל. ויש להבין פשרו של דבר, מפני מה לקח אותם הרבש"ע בדרך כ"כ ארוכה, והוליד אותם למדבר, והחזיק אותם שם ארבעים שנה, ובסופו של דבר לא הכניס אותם לארץ ישראל? מה היתה המטרה בכל זה? ובכלל, מאז חטא עץ הדעת העולם כבר שרוי בגלות עד היום, ומחורבן בית שני אנו נמצאים בגלות זה כמעט אלפיים שנה, ולמה אחר כל זה הרבש"ע כבר לא גואל אותנו?

אלא שבזה מראים לנו מן השמים את התכלית שאנו צריכים להגיע אליה. כל אחד חושב לעצמו מחשבות ורוצה להגשים את החלומות שלו, ובוזה הוא מביא את עצמו לרוגז, וכאבים, ושנאת חיים. והוא נכנס למצב של ריחוק, מעצמו, ומהעולם. כי הרי "לא מחשבותי מחשבותיכם". הוא רודף אחרי השאיפות שלו, אבל "רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום". והתכלית של האדם היא לא להגשים את הרצונות שלו, כי אם להגיע אל היסוד שלו. כפי שאנו רואים אצל אברהם אבינו, האדם הגדול בענקים, שבר"ה ויוהכ"פ אנו מבקשים שזכותו תעמוד לנו - "עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו", והוא הגיע אל השלימות שלו בדרך ארוכה מאד, ואחר כך כל הדרך הארוכה מה הוא השיג? - ואנכי עפר ואפר! בגיל שלוש שנים הוא הכיר את בוראו, ומאז עבד אותו שבעים שנה עד

נעורידך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה, וגם כאשר היו במכאובים במדבר הגדול והנורא הם לא שכחו את הטובות שהיו להם. על זה אמר שלמה המלך "נוכירה דודיך מיין מישרים אהבך", ופירש רש"י: שגם היום באלמנות חיות אני מזכירה את דודיך הראשונים, ואת האהבה העזה שאהבתיך אני ואבותי, והם לי יותר מכל משתה עונג ושמחה. באותם הימים, כשהיהודים הלכו במדבר, הם ידעו שבמדבר הזה ימותו ולא יכנסו לארץ ישראל. הרי הם ראו שכולם מתים. ועם כל זה לא שכחו את כל הזמנים שהיה להם טוב, ואת כל היסורים והכאבים הם השוו עם הטובות שהיו להם. במדבר עצמו הם היו כמו אלמנות חיות, הם ראו סביבם את הנחשים השרפים, ובכלל היו מאד כאובים. אבל הם זכרו את ביות הים, ומזה הבינו שהרבש"ע רוצה בטובתם, והתכלית של כל זה היא העיקר - שיוכלו לקנות את השלימות ויהיו קשורים אל הנצח.

דור המדבר היה דור דעה, כי משה שקול כנגד כל ישראל וכלל ישראל היו כמו משה, וכל אחד - בבחינה שלו ובמדריגה שלו - זכר ולא שכח את כל הטובות שהיו להם בעת שיצאו ממצרים. איך הקב"ה הוציא אותם והעבירם את ים סוף. בעת צר להם לא שכחו את כל הטוב, ולמרות שידעו שלא יכנסו לארץ ישראל, עכ"ז הם היו במדבר כמו בעת יציאת מצרים, בזמן שראתה שפחה על הים, ומתוך השפלות שלהם הם ראו מחזות כאלו שאפילו יחזקאל בן בוזי - הגדול שבנביאים - לא ראה.

על ראשו והקב"ה הפך את צוארו לעמוד שיש כדי שלא ימות, נוסף לכל היסורים שהיו לו בכוש ארבעים שנה. שנים רבות הוא זיכך את עצמו עד שהגיע למצב של "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", (ובל נטעה לחשוב שמשה הכיר את שפלותו באותם עניינים כמו שאנו חושבים, כי גבהו דרכיו מדרכינו, אבל איך שלא יהיה הוא מוכרח היה לעבור את כל הנפילות שאנו עוברים - בכל אופן שזה יהיה - כי בלא זה הוא לא יכל להיות המנהיג של עם ישראל ולהוציא אותם ממצרים), כי אין מציאות להכיר את הבורא עולם רק מתוך הכרת המציאות של האדם - מה אנוש כי תזכרנו.

ב

ובשביל להגיע את התכלית הזו הקב"ה הוליד אותם בדרך הארוכה, ולקח אותם למדבריות, כדי לבחון את אמונתם - מה הם יגידו בשעה שהקב"ה מוליד אותם לארץ ציה וצלמות. איך הם יקבלו אז את האלוקות. ואיך הם יכנעו בפני הדרך הזו של היסורים. האם בזמנים הקשים הם יזכרו את הזמנים הטובים של ביות הים? של "המעביר בניו בין גזרי ים סוף", ושאר הדברים הטובים שהוא נתן להם? האם יכירו שזה אותו רבש"ע שנתן להם את הטוב? וגם עכשיו בלב המדבר הוא נותן להם את המן והבאר כדי שיראו שהוא איתם בתוך המדבר, ומתוך זה יבינו ויכירו שגם הקשיים שהרבש"ע מכניס אותם בהם אינם מרחיקים אותם ממנו.

דור המדבר היה דוגמא לכל ישראל בכל הדורות בכדי שאנו נלמד מהם להתנהג כמותם. עליהם נאמר "זכרתי לך חסד

המשך פצוצים יקרים

הכלל הוא, בדבר שהאדם חסר בו, התיקון הוא על ידי התנהגות בהיפוך, וזה ענין מרדכי בבגתו ותרש
 דבאמת תמוה למה נילה מרדכי למלך על בגתו ותרש הלא טוב יותר שיהרג אחשוורוש ותנצל
 אסתר, אלא שחפץ היה מרדכי להתנהג במוטבת עין ובוזה גם השי"ת נהג במוטבת עין והציל את העם מחטא
 סעודת אחשוורוש, ולהיפך בזה שלא השתחווה להמן בצרות עין זה הפעיל נגדו. הרי שצרות העין כלפי המן
 ומוטבת העין כלפי אחשוורוש יצאו מעצמותו של מרדכי. וזהו בכל ענין הקדמת רפואה למכה.

(מתוך צדקת הצדיק)

ומרדכי לא יכרע (ג, ב') לשון עתיד לרמוז כי לעולם בכל דור נמצא בכלל ישראל איש צדיק שהוא לא
 יכרע, וזה שכתוב ויבו בעיניו לשלוח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי פירוש כי הבין
 כי מרדכי יצא מן הכלל ללמד על הכלל כולו, ואפילו אם ימית את מרדכי יהיה אחר במקומו בכח הכלל
 יהודי.

(שפת אמת)

שהשמחה במעונם

הר"ר אלימלך וסרמן ומשפ' להולדת הנכדה
 הר"ר בגימין כץ ומשפ' להולדת הנכדה
 הר"ר ישראל וסרמן ומשפ' להולדת הבת
 הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר נחום גולדרינג ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר מאיר ליברמן ומשפ' להולדת הבן
 הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר יעקב עמית ומשפ' להולדת הנכד
 הר"ר יהושע קרליץ ומשפ' להולדת הבן
 הר"ר אברהם אהרן שנקר ומשפ' להכנס הנכד לעול המצוות
 הר"ר חיים ולס ומשפ' להכנס הבן לעול המצוות
 הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' לאירוס' הבת
 הר"ר אורי צמרת ומשפ' לאירוס' הבן
 הבה"ח פנחס צמרת לאירוסיו

י"ל ע"י
 מערכת החברותא
 רח' ערני 3
 02 - 5829688 ☎
 02 - 5325477 פקס:
 ת.ד. 5080
 ירושלים 91050

כוס דגחומים

הר"ר בן ציון קלר הי"ו ומשפ'
 על פטירת אביו ר' חיים יוסף בן שלמה ז"ל
 ת. נ. צ. ב. ה.

כוס דגחומים

הר"ר רחמים זבולון הי"ו ומשפ'
 על פטירת אשתו מרת רחל בת אסתר ע"ה
 על פטירת אחיו שלמה בן שמחה ז"ל
 ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע